Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LÉGAL INDOCHINE № 954

HANOI

	Bắc-kỳ, Ai-lao, Trung-kỳ, Cao-miên, Nam-kỳ	Trung-kỳ, Cao-miên, Nam-kỳ	Cao-miên, Nam-kỳ	Nam-kỳ	Ngoại-quốc
Một năm	6 $ 00	6 $ 00	6 $ 30	6 $ 50	12 $ 00
Các tăng và	»	3.00	3.00	3.00	9.00
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	3.20	6.00
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.65	3.00
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 180

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.

One seule insertion. . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$80 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

4 pages

Cái gia-tài tám-mươi-nhăm triệu !

Mới đây có một người Y-đại-lợi sang lập nghiệp ở Hoa-kỳ, bỏ một cái gia-tài tám mươi nhăm triệu mà phải từ giã cuộc đời, làm chứ-thư để cho một người cháu gọi bằng cô là: người cháu là một anh sớp phơ, được hưởng cái gia tài ấy liền tỏ cái ý-kiến với người ta, định trước tên hãy sẩm lấy một cái ô tô riêng của mình cho thú đã. Ấy một cái gia-tài to tới tám-mươi-nhăm triệu, mà cái kết cục của người kể em ra tiền như thế, cái hi vọng của người được tiêu tiền như thế, nghĩ cũng nực-cười thay !

Ô ! nói đến một cái gia-tài tám-mươi-nhăm triệu thì ai là người chẳng hâm mộ, chẳng ước ao? Nhất là ở một xứ trong một cái thời-đại mà cái chỉ-nghĩa « kim tiền » rất thịnh hành như xứ ta bây giờ, oai-lực ông thần tài hầu như làng-giá hết thảy các hạng người trong xã-hội, xô đẩy nhau về tiền, đâm giết nhau về tiền, bợ-đỡ bưng bốc nhau hay là thù hằn oán giận nhau cũng chỉ vì tiền, thậm đến tối cả cha con tình vợ chồng, nghĩa anh em, đạo bè bạn cũng không coi trọng bằng tiền, người ta đối với được của kim-tiền có cái nhiệt thành sùng bái quá đến như thế, chắc nghe câu chuyện gia-tài vừa thuật trên đó tưởng cũng có người mong đến đời ra mà thêm đến rỏ rãi cũng nên; tà há chẳng từng thấy biết bao nhiêu người ăn gian nói dối, mua gạt bán lường, suốt đời chỉ hi-hục làm giàu, mà một chữ không lí nhẫu bao thắt chặt, vỏ kia hũ khác, lập kho vùi sâu, để hòng đến lúc hai tay buông xuôi, cho kẻ xâu người xé, kẻ giật người đành, mà nhắm mắt dưới suối vàng; hưởng được cái huy hiệu các vàng giữ của đấy dư? Ta lại há chẳng ừng thấy biết bao nhiêu công tử « đề cử », tiểu thư « giáng hạ » một nghề gì không biết, một nghiệp gì không làm, suốt năm chỉ lêu-lổng dong-dài mà ăn muốn những của ngon, mặc muốn những của tốt, ở muốn những lầu cao cửa rộng, đi muốn những lên ngựa xuống xe làm-le chức cái miếng chính gạo chuột sa, hoặc chồng gầy cho một cái lỗ vàng nào, hoặc xe tơ với một cái tủ sắt nào, mà há miệng đợi sung rơi, thì hết cái thủ-đoạn mọi đời dọc của đấy dư? Ta cũng không bảo đồng tiền là không quí, không bảo một cái gia-tài to như thế là không đáng hâm-mộ, không đáng ước ao, nhưng trước khi mong được có, thêm được tiêu, ta hãy nên tự hỏi ta rằng: ta mong, ta thêm được cái gia tài như thế để làm gì? hay cũng lại để đèn khi hấp-hối, cương cặp mắt kính, cầm cái quản bút trên tay run cầm cập cố gượng lấy một hơi thở cuối cùng nữa mà ký ba chữ tên hèn mọn vào cái thư di-chúc, giao-sản-nghiệp cho thằng cháu sớp-pho như ông trưởng-giả Y-đại-lợi kia chăng? Hay cũng lại để làm cái thuốc độc mê hồn, cái búa rìu phạt tính, tha-hồ mà ăn chơi đàng-điếm, từu sắc lu-bù, dìm thân thể vào trong cái làn sóng xa-hoa, giam tinh-thần vào trong cái trường đua vật chất cho kỳ đến phẩm-cách truy-lạc, chí nghiệp tiêu ma, cái hi vọng cũng chỉ đến được một cái ô tô riêng là cùng tột như cậu cháu thừa-tự ông nhà giàu Y-đại-lợi kia chăng? Ta xin trả lời quyết đoán một câu rằng: kiếm ra tiền mà cái kết cục chỉ đến thế mà thôi, được tiêu tiền mà cái hi-vọng cũng chỉ có thế mà thôi, thì ta chẳng nên mong, nên thèm làm gì cho thêm cái khổ, cái nhục phải tội tới đồng tiền một cách rất nhục nhã đê hèn.

Đã hay rằng đồng tiền là quí thật, hết thảy những chỉ nguyện lớn lao, những công-nghiệp to-tát trong thế-giới, cái gì là cái khỏi nhờ đến cái công sáng-tạo của vì thần tiền. Huống chi ở một nước người còn hiểm của còn kiếm như nước Nam mình, người bàn về giáo-dục cũng hiểm vì nỗi không tiền mà lập thư-cục, mở thư-viện, làm học-đường, kẻ mưu về thương-nghiệp cũng khổ vì nỗi không tiền mà khẩn tịch ruộng đất, khai thác địa lợi, khoáng-trường công-nghệ, chấn hưng thương quyền, nói đến việc công-ích công lợi gì tuí không tiền cũng đành chịu bó tay hết, nếu được những cái gia-tài to như thế mà đem dùng vào những công cuộc có lợi cho nước, có phúc cho dân, thì cái cơ nước thịnh dân khôn tức là ở đó, còn gì quí bằng ! nhưng đồng tiền quí là quí tại người biết dụng đồng tiền. Một cái gia-tài của ông Nobel người Thụy-điển mà làm được cho biết bao nhiêu nhà khoa-học, nhà triết-học, nhà văn-học, nhà y-học, nhà sinh-lý học trong thế giới vì đây mà có vộ, mà phát-khởi, mà gây dựng nên được những sự-nghiệp bất-hủ cho nhân-loại hoàn-cầu, cho đến cả cái cuộc hòa-bình là cái cuộc khắp loài người đã mấy mươi thế-kỷ nay cầu khẩn trông mong cũng vì đấy mà có một tia ánh sáng. Một cái gia tài của ông chúa gang nước Mỹ mà làm được biết bao nhiêu là nhà thư-viện, trường đại-học, mở mang văn-hóa cho người đời, cho đến cả cái công danh nghiệng trời lệch đất của các đảng anh-hùng cũng tự ở trong cái kho anh-hùng kim của ông mà xuất sản ra được. Có cái gia-tài to mà cái bi-vọng cũng to được đến thế, cái kết cục cũng to được như thế, thì cái gia-tài ấy mới nên mong được có, thêm được tiêu.

Ta mong rằng trong nước ai nấy đều cần-kiệm tích-súc, tiền-thủ kinh-doanh, rụộng đất không còn một miếng nào bỏ hoang, lợi rừng lợi bể không còn một chút nào đi khỏi, công-nghệ phẩm tiêu thụ đi khắp các xứ, thương-điếm thiết-lập cũng cả mọi nơi, nguồn lợi một ngày một thêm mở mang, sức giàu một ngày một thêm bành trướng, trong nước sẽ này ra kẻ hàng ức hàng vạn người có cái gia-tài tám-mươi-nhăm triệu như ông nhà giàu Y-đại-lợi đấy. Song ta không muốn có những người làm ra cái gia-tài ấy mà lại là những kẻ keo-bẩn thành thân cùng những người hưởng-thụ cái gia-tài ấy mà lại là những kẻ chơi bời huy-hoắc. Có đồng tiền mà không biết dụng đồng tiền vào việc phải thì dù tám-mươi-nhăm triệu hay trăm triệu, ngàn triệu đấy đi nữa, cái chung-cục cũng chỉ đến bác đi chúc là cùng. cái sung sướng cũng chỉ đến chiếc ô tô là hết, làm ra lắm mà hay gì ! hưởng thụ được mà ích chi !

T.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 25 và 26 Mai 1923

Quan Poincaré tại Thứ-dân nghị-viện

Thứ-dân nghị-viện khai nghị. Chỉ trừ đảng Xã-hội, đảng Bạo-động ra, còn tất cả các ông nghị-viên về tả-đảng, trung-ương và hữu-đảng đều hoan hô quan Poincaré, để bầu cộng tình với ngài về việc ngài thôi không từ chức và bầu đồng tình một lần nữa với ngài về bài diễn văn của ngài đọc hôm trước.

Việc trong hạt trú binh

Tin Dusseldorf. — Người Đức bèy hoạt dụng cụ tên là Schlageiter đã bị xử-tử.

Tin Bochum. — Những người về đảng Bại-đồng phá mấy nhà báo cướp các của hàng. Nhiều người bị thương.

Cuộc giảng-hòa Đông-âu

Tin Lausanne — Ismet Pacha và M. Venizelos điều-đình với nhau về cuộc giảng-hòa đã thỏa thuận.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 26 và 27 Mai 1923

Lễ kỷ-niệm bác-sĩ Pasteur

Quan Gi.am-quốc đã đến thành Dôle, thăm nhà đản-sinh bác-sĩ Pasteur. Quan Léon Bérard, đại diện chính-phủ, đọc một bài diễn văn trước tượng bác-sĩ. Trong bài diễn văn ngài thuật tại cái sự nghiệp của bác-sĩ và chứng minh sự ích lợi về các công việc của bác-sĩ.

Sau khi quan Millerand đặt một vành lá liễu ở chân ngài tượng, thì M. Georges Goyau, có thay mặt Hàn-lâm-viện đọc diễn văn chứng rằng trong cuộc chiến-tranh tại các phòng thí nghiệm thì cái triết học và lòng ái quốc của bác sĩ cũng giúp nước cũng như bác-sĩ theo việc quân với vua Napoléon giúp nước tại nơi chiến trường vậy.

Tại nhà thị sảnh và tại trường Sư-phạm cũng đặt lễ kỷ-niệm. Có các đại-biểu ngoại quốc đến dự.

Một nhà thờ mới thờ thánh Jeanne d'Arc

Có tin rằng hiện đương dự-thảo việc dựng một cái nhà thờ lớn mới thờ thánh Jeanne d'Arc, để kỷ niệm cuộc chiến-tranh của nước Pháp. Nhà thờ ấy sẽ đặt ở chỗ cái nhà thờ cũ, mà thánh Jeanne d'Arc cầu kinh đêm hôm 8 Septembre 1429.

Cuộc hội-nghị giảng-hòa Đông âu

Chính-phủ Pháp quyết nghĩ điều đình với Đồng-minh hội-quốc để cùng ba-cáo cho hai nước Hy-lạp và Thổ-nhĩ-kỳ biết rằng Đồng-minh rất muốn duy trì cuộc hòa bình, không muốn cho hai nước cạnh-tranh nữa.

Việc nước Đức

Các báo có đăng tin rằng thợ-thuyền hội nghị ở Essen không ưng việc nhất loạt đình-công.

Báo *Worwärts* có nói rằng cái hiện-tình nước Đức chẳng lối riêng tại đảng Đại-đồng, nhưng cũng có phần lỗi ở cái thái độ-dự của nước Đức ngày nay vì ở cái chánh-sách ủng-hộ của chánh phủ Đức về cái vấn-đề tiền công ấy.

Việc nước Thổ

Ở Londres có tin đồn nói rằng nhân-dân nước Thổ ở Andrinople đã rất ra chỗ khác

Việc nước Ý

Một nhà điện-báo nước Ý nói rằng cái tin Berlin đồn rằng hai chánh-phủ Londres và Rome có thương-nghị với nhau về việc giao-tế với chánh-phủ Xô-viết là một tin đồn sai, vì từ ngày M Mussolini lên cầm quyền đến giờ, hai chánh-phủ không có thương nghị với nhau về việc ấy bao giờ.

Về việc quốc-hội thẩm-phán

Về việc quốc-hội thẩm-phán không nhận quyền xét việc những người về đảng Bại-đồng báo *Intransigeant* có nói : Quốc-hội thẩm phán với nguyên lão nghị-viện hai đảng có khác nhau, chứ không phải lấy làm một. Trong việc này quốc hội lấy tư cách là một tòa thẩm-phán tối cao mà quyết nghị, chứ không phải lấy tư-cách là một hội-đồng chánh-trị. Quan giám-quốc đã khéo lấy lời giảng-giải để quan Poincaré đừng từ chức nữa được là may lắm. Cái thế-lực của tòa nội-các Poincaré nay vẫn vững-vàng như trước. Nhưng mấy bữa nay, nguyên-lão nghị-viện mạo chuẩn bẩn luật về giờ mùa hạ thì ở nguyên-lão nghị-viện vẫn rõ lòng tin cậy tòa nội-các Poincaré vậy.

Giả thử quan Poincaré phản trần hết mọi lẽ cho nguyên-lão nghị-viện nghe thì chắc là nghị-viện cũng đến phiếu biểu đồng tình.

Quan Poincaré tại thứ-dân nghị viện

Các báo đều ghi nhận rằng quan Poincaré đọc diễn văn tại thứ-dân nghị-viện hôm thứ năm mới rồi trong khi thứ dân nghị-viện bàn về sổ chi tiền trong hạt sông Rhœ. đã được nghị-viện rất là hoan nghênh.

Báo *Le Matin* có nói xưa nay chưa bao giờ một vị thủ-tướng được nghị-viện biểu đồng tình với một cách hoàn toàn, rực rỡ như thế.

Việc nước Anh

Tòa Nội-các nước Anh chưa thành-lập chức Thượng-thư bộ Tài-chánh chưa cử xong.

Capite ngày 24 Mai 1923

Cái vạ hoàng-trùng

Tin Manille — Mùa màng ở Luçon, Mindanco, và Visayas đương nguy ngập về cái vạ hoàng-trùng.

Việc nước Thổ

Tin Athènes. — Có tin rằng cái cầu tử Adrinople đến Karagatch là bị xét đánh chứ không phải quân Thổ phá đi.

Giá tiền tệ nước Đức

Tin New-York. — Đồng hoa-viên nước Hoa kỳ đáng giá 50.000 marks 85 giấy bạc của Đức ngày nay cộng tới 7 000 000.000.000 marks.

VĂN UYỂN

Thanh-tâm tài-nhân thi tập

(Vịnh Thúy-Kiều nhị thập hồi thi)

SOẠN GIẢ : *Ân sát Chu-mạnh-Trinh*
SAO LỤC : *Hạ-huyền Chu-xuân-Tụng*

(Tiếp theo)

Hồi XIV

Kiều bị Khuyển-ưng. Khuyển phệ bất

Âm lâm kéo đến lễ đâu trâu !
Cơ-hội gặp nàng bởi tại đâu ?
Hồn bướm còn đương mơ giấc thắm
Mộng hàm thôi để mắc mưu sâu.
Bơ vơ chiếc nhạn trăng in bóng,
Tan tác chồi hoa gió tả lâu.
Gẫm nghĩ nguồn cơn trời cũng nghiệt,
Trêu chan rồi lại gặp tay nhau.

Hồi XV

Ở chùa Quan-âm

Nhạt nhẽo mùi thuyền bữa muối rau,
Chuông rền mõ dục lại thêm sầu.
Cầm bằng nương náu qua ngày bụt.
Đi chắc nguồn con trọn kiếp tu.
Hai chữ nhân-duyên cơn gió thoảng,
Một mình đèn sách bóng trăng thu.
Bể trầm luân biết đâu là bến,
Tế-độ nhờ tay bậc lấy câu.

Hồi XVI

Thác sinh bà Kiều tự-tình gặp Hoan-thư

Những cảm nhà buộc mấc tay già,
Nửa bước đường đi mấy dặm xa.
Ân bát thần thơ người viết kệ,
Cây thuyền ngẫm liệu khách tìm hoa.
Cửa kinh bỗi đẹp vẫn thơ họa ;
Ngành nước dương-chi giọt lệ pha.
Bỗng lửng chừng trời như nhớ nết rẫy,
Tường đông sư-tử lộ đầu ra.

Hồi XVII

Ở lâu-xanh Bạc bà gặp Từ-hải

Những nghĩ nương mình chốn cửa Không,
Gõ ra sao kẻo mắc vào vòng.
Nước non lại gặp thần May trắng,
Quá kiếp còn đeo nợ má hồng.
Bể khổ nào ai tay tế độ ?
Cõi trần mấy kẻ mặt anh-hùng.
Lạ cho lời nói nên tri kỷ,
Hương bén mùi duyên lửa lại nồng.

Hồi XVIII

Nhờ Từ-Hải báo ân báo oán

Pháp-phới lầu trang gió cuốn cờ.
Rõng mây cả nước lúc duyên ưa.
Ra tay sấm sét quyơm ba thước,
Tạ ơn cao sâu thiếp một tờ.
Nếm thử ngọt cay sau mới trải ;
Đền xong ơn oán trước nào ngờ.
Vì cây nên phải thương cây quấn,
Á hoàn rày xem quảng mắt chưa.

Hồi XIX

Từ-Hải chết — Kiều giao minh xuống sông Tiền-Đường

Phút bỗng đem ra thân bỏ chiến-trường,
Ba quân xác ngọn cỏ hàng.
Sá chi bèo bọt tôi vì nước,
Thẹn với non sông thiếp phụ chàng.
Cung oán nỉ non đàn bạc mệnh ;
Duyên may run rủi lưới Tiền-Đường
Mười lăm năm lẻ người trong mộng,
Thôi rút tên ra sổ đoạn-trường.

Hồi XX

Tái hồi Kim-Trọng

Một dán giải kết mối thông linh,
Những nghĩ hồn giăng lại hiện hình.
Mừng rỡ xiết bao cười, nói, khóc ;
Bàng khuâng nào biết nợ duyên tình.
Hoa chưa phai thắm bướng còn ngát,
Người lại thêm xuân giá vẫn thanh.
Chuốc chén thề xưa so phiếm cũ ;
Ngẫm ai riêng những ngượng cho mình !

Dư luận

Mùa hè lễ kỷ yến

Bắt đầu từ mồng một tháng tư là đầu hè trở đi, các dân các chùa, khắp chợ thì quê, hai ta thường nghe những tiếng trống tiếng chuông, tiếng la, tiếng mõ xôn-xao ầm ỹ ! mất ta thường trông những đồ giấy mã : nào voi, nào ngựa, nào thuyền, nào bè, nào binh nhân, nào cờ quạt, võng, lọng . . . nhan nhản chen chan ! Ấy để làm gì ? Ấy lễ ông « quan-ôn » đấy ! Ấy lễ « kỷ-yến » đấy !

«Quan-ôn» là thế nào ? Người ta cho là cứ đến mùa hè, các quan đường âm đi làm việc, đi đến đâu thường sinh những chứng ôn-lệ dịch-hạch bất người giường gian, đem về âm-phủ ! Cho nên những phải họ-lưu thường lấy câu « quan ôn bất » làm lời rất độc rủa nhau.

« Kỷ-yến » là thế nào ? Ta sợ quan ôn, lo đến mùa hè không yên, hóa mới làm lễ hy sinh, bày đồ vàng mã để cúng bái tế lễ ; cầu người phù hộ cho chỏ, cho nhân-dân mát mẻ khỏe mạnh, bình-yên vô sự. Ta gọi là ứng « cầu mát ».

Ôi ! Việc quỉ thần thuộc về khoa học « tôn giáo », u minh huyền-diệu, cũng không biết có không, không có thế nào ? Vì bằng có quan-ôn thật, thì trên dương gian làm sao, dưới âm phủ làm vậy, các quan bành bình, thiếu gì quân nhu, thiếu gì quân khí ? mà phải đợi người mình cúng những đồ vàng mã fy sao ? Huống chi voi kia ngựa nọ, bằng giấy bằng sao, đốt cháy ra than, là vật vô hồn, thời xuống dưới fy, hoạt-động sao được ? Đó là một lẽ đáng nghi !

Vì bằng có quan ôn thật, thì bắt kể có tội, mà nhân dám hôm đi cúng, về qua cái quán giữa đồng, thấy ôn quỉ bán nhau rằng : « hôm ta bây giờ, không có chủ-tướng, nên đón ông này làm. Ông nói : « nếu vậy để tôi sẽ làm gỏi rồi đi ». Ông về nhà phải bệnh rồi chác. (Hiện còn mỏ ở đồng tổng Thượng-hội, trông như cái gò to. Vị thế tổng Thượng-hội khi nào đại hội cũng làm rạp gần thần-mỏ ở giữa đồng làm những sự hình trạng quan ôn làm việc có chèo thu, có quân-tượng vân vân) Khi ông làm quan ôn sang làm việc bên nắc. người bạn cũng của ông, đem gặp ông, hỏi : « nắc làm quan bao giờ mà sang trọng thế ? » Ông nói : « Bây giờ tôi làm âm quan, coi việc bên này, Bác nên về nhà mau, kẻo ở nhà mấy người đương mắc đấy ! » Ông bạn cầu cứu, ông nói : « hàng tôi làm việc, mỗi người một nơi; đấy về toán khác, không phải quyền tôi, việc đường âm cũng sợ không quan-tiết được. » Ông bạn nằn nì nói : « Anh em nhờ nhau có việc thế mà bác rỡ nào không giúp » Ông nói : « Hay là bác về bảy làm cỗ làm cơm rượu, bát nào cũng bỉ giấy rồi bưng ra cứ để nhỏ nhỏ ba đầu lăng nặp vào một chỗ, khi nào đông thấy gió bập bồng mới giấy thì ra khẩn-vái xâu vào ; bọn mọ người ta trót ăn, nghĩ mà cứu với cho chăng ? » Ông bạn nhe lời, về làm khỏi thật. — Cứ theo như lời của người tổng fy thuật chuyện như thế, thì các quan ôn cũng sợi hồi-lộ đỉ ! Cái chữ-ngữ ở ăn không ở dưới âm cũng thị-thành đỉ ! nhưng họ lối lối cũng có thể đút tiền chạy chọt mà thoát thân được. Nhưng ta lại nghĩ : giả thử trên trần, những người tử tế, ai đem mâm cỗ, để không mời ăn, phỏng có ăn không ? Những quan thanh-liêm có sợ hồi-lộ của người ta làm trái pháp luật công bằng của nhà-nước không ? Bọn lại là ba lẽ đáng nghi !

Chao ôi ! Quan ôn bởi đâu mà có ? dịch-lệ bởi đâu mà ra ? Phần bởi mùa rẫy : lửa bị nắng nung, khí trời nóng nực, bao nhiêu thán-khí nhiệt-khí bốc lên, làm thành lệ-khí ; người ta gặp phải, thường sinh ra bệnh ! Người nọ lây người kia, thường sinh dịch truyền-nhiễm ! Thế có phải tại quan ôn không ?

Phần bởi ta không biết giữ vệ-sinh. Như ở thành-phố : nhà tối chật hẹp, người thì đông đảo. Lại thêm nhà : nước cống rãnh lưu cửu không tiêu, đồ gầm giường nọ ỉ ngàng rấy rấy ; kiểu nhà up sụp, ít cửa thông hơi ; ánh sáng khó vào, khí giới có tốt ? Như thế thật là không có vệ-sinh chút nào ! Vì phần nhà quê : làm

nhà làm nhà up-sụp, bưng cửa kín mít ; đất cát ẩm-thấp, bụi rác bẩn thỉu ! Ấu thì đói khát, bần thì thất thường ; cơm người thịt ôi, quả xanh

Mai sáng dậy sớm, bà cho vài người con gái đến một nơi tịnh-thất, bà ngâm nghía người con gái hồi lâu, quả nhiên xinh đẹp lạ thường.

đại-biểu Chính-phủ Đông-pháp đứng chủ-trương. Mới 8 giờ rưỡi, các hàng ghế các từng đã có người ngồi hết, từng gác thượng thì đã dành cho học

Mỗi năm vào khoảng tháng sáu, thì ông giáo sẽ làm một tờ xin số Kiểm-lâm lấy hạt giống mình phải cấu đến, tờ ấy sẽ do quan huyện ví

Mai việc thấu. — Chiều thứ bảy tại sở Lục-lộ Bắc-kỳ đã đấu giá thầu hai việc này :

Làm một tòa nhà cho người ốm

Thu bằng sắc — Trần-văn-Nhan hàm tổng thiết phâm đội trưởng quản lãng Phúc-am (Ninh bình) cản án 4 tháng tù nay phải thu cả bằng sắc

Do Việt Nam Quốc Tự Tự Lực Văn Đoàn thực hiện

nước lã ! Quần áo mỗ hôi, không bay thay đổi ; ghét lắp chân lông, không năng tắm gội ! Đó là không có vệ-sinh riêng ! (Nhưng cũng bởi dân nhà quê nghèo). Trong làng : chuồng, giếng, hồ, ao, không năng sửa sang, dọn dẹp, nước đọc, nước tù, có lắm vi-trùng, nọc bệnh ! Đường làng, ngõ xóm, không quét không dọn : đất bụi cát lắm, rác hay rơm vãi ! Nhất là rãnh hai bên đường cái, cống không thoát, nước không tiên, ô-uế bách-nhật ; Đó ra không có vệ-sinh nhà chung ! Bởi ta không có vệ-sinh nhà thế, hóa đến mùa nóng nực, thường sinh chứng dịch-lệ ! không ít thời nhiều, không nơi nào không có, cũng là lý-thế tất nhiên ! Thế có phải tại quan ôn không ? Cứ xét như thế, giá có quan ôn thật, chắc ngài cũng bảo rằng : « Người đời quí quái tinh ma ! Rằng không, thì cũng vâng là rằng không ! » Thế mà ta cứ ham mê những sự vàng hoa giấy mã để cúng quan ôn ! Cách đặt đàu các thứ giấy ấy, ta chưa biết chế tạo, toàn mua của người Tàu ! Tính cái số tiền như phí về sự giấy mã trong một năm, lấu chi ra ngoài, kể có hàng trăm hàng vạn ! Tiền thật mua của giả, chú Khách được lời. Nhiều mẻ cả đồng tro, quan ôn nào biết !

Nhưng mà, người ta niết-tạo ra ông quan ôn, cũng là có ý muốn mượn cái oai quyền họa phúc của ông quan ôn để trừng-trị người đời bằng thứ phép luật vô hình đấy ! Hỡi ơi người đời, lấy đâu được lương-thiện cả, lấy đâu được đạo-đức cả ! Nhiều người làm những điều ác ở trong tâm trí có những tội lỗi ở chỗ ẩn vi ; nhưng tự mình vẫn ấy-náy với lương-tâm mình rằng : « Ta trót làm thế, sự qui-thần biết, lại bắt tội ta. Ta nên thành tâm cầu khẩn để ngài xá tội cho. Cũng bởi lòng người hiếu-sinh ấy-ư như thế, cho nên động đến mảu hè, thấy nói quan ôn, ai cũng sợ khiếp ! Bảo nhau cúng bái tế lễ để ngài che chở cho. Bảo nhau làm những sự từ-bi đạo-đức : không nên sát-sinh, không nên chửi rủa, không nên làm những sự ác để ngài khỏi làm tội ; cũng vì thế mà nảy bụng lương-thiện, cũng vì thế mà sinh lòng đạo-đức. Thế là quan ôn cũng có thể làm cho người ta bỏ điều dở, theo điều hay ; hỏi điều tối để qua, đón điều phúc sắp tới. Nên đạo làm phép rửa tội ; bèn thích đọc kinh sám-hối ; cũng ý thế chăng ?

Vậy thì trong mùa hè bây giờ, ta phải giữ-gìn sạch-sẽ cho hợp phép vệ-sinh, quan phòng sự ôn-dịch. Là lại cần tu tỉnh sửa sang, giữ lấy lòng lương-thiện, làm những sự đạo-đức, cho khỏi được tội với quỉ thần ! Đó là cốt rễ lẽ « Kỳ-yên » đấy. Kia đức Khổng-phu-tử nói : « Mỗ chỉ đảo đã cửu hĩ. » Đủ biết bụng thánh-nhân giữ gìn lắo nào cũng như lắo nào ; chứ không phải làm lắo tật bệnh mới cạnh cánh sự nài, cầng trí tu-tỉnh, để cầu đảo qui thần một lúc đâu ? Ôi ! Hai chữ « vệ-sinh » một lòng « nhân-đạo », là lẽ cũng tiễn quan ôn đấy.

H.-T.-H.

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Nhân-tình ngẫu-lục

Kim tú Cầu

(Tiếp theo)

Bà sư vội vàng lấy tay khoác nàng vào phòng trong khóa chặt cửa lại, đi ra mở cửa thuyền-viên mà tiếp khách.

Bà nói : Mô phật, đêm hôm tối tăm các ngài hỏi việc gì ? thời thấy một người đàn ông sồ sộ đứng ngay miệng nói to lên rằng : Nhà sư có biết một người con gái lẫn nặo vào đây không ?

Bà sư nói : Thưa không đến.

Người đàn ông nói : Nó thực vào đây khi nẫy, ai cũng nói như vậy, có lẽ nhà sư giấu ta chăng ?

Nhà sư nói : Mô phật, xin ngài sử cho người soát thử xem.

Người đàn ông nóng nảy chạy lui chạy tới mấy bước rồi nói rằng : Vậy thôi để ta sang tả ngạn bên kia sông đuổi bắt nó đã, nếu không động ta lại về nhờ sư chỉ bộ cho, vừa nói vừa toàng chạy ra cửa tam-quan, nghe tiếng người đi theo xao xác rất đông, ồn ào la vang rậy dưới bến.

Các đi vẫi trong chốc lát thất sắc, day một bà sư giả thời ngồi điềm-nhiên không nói một câu gì, cũng không hỏi han người con gái nữa, lần lượt chuỗi hạt bỏ-đề rồi tắt đèn đi ngủ.

Cười nói rằng : sự tình nàng thế nào phải kể thực ra cho tôi nghe rồi tôi bày kế giúp nàng, chớ như ở đây không được lâu rồi, vì cái người hôm vừa đi tìm nàng đó là chính một tên tại-bọm ở tỉnh thành nầy, hẳn giem hiểm lại quá ư bọn trộm cướp kia nữa.

Người con gái nước mắt đầm-đề thưa rằng : Tôi tên là Kim-tú-Cầu, quê ở đất Kinh, vợ kế-thất quan Đề-đốc-Mỗ, khi quan tôi thất-lộc thời các ngài đồng-liêu đưa ra tạm-quyền-táng ở làng Thọ-bạc để đợi ngoài nhà ra bẩm linh-cữu về, đất khách quê người, chiếc thân bỏ liều, hồi trước còn quan tôi thời kẻ lới người lui tập-tấp, đến bây giờ đến vắng-vẻ không ai là kẻ đoái-hoài, nẫu có thời những bọn dọng làm trục lợi, bon bon qúi cải, khi thời quyền anh rể ép, trò chuyện nhỏ nhăn,.. tôi không bằng lòng mới định làm nhà một bèo một-địa mà ở, nhơn thế lỡ ác thiếu khi chỗ vắng vẻ, thường ngày nhũng-nhiễu lắm cách không thể chịu được, bất-đắc-dĩ tôi phải thưa quan trùng-trị, nào ngờ sự kết-oán với tiểu nhơn, thành ra dị-hợu lụy đến ngày nay.

Bà sư nói : sau thời chúng nó làm sao ? bởi hà trọng liệu, không thiên-cư về tỉnh mà nương-tựa với các bậc thân-hào người ta giúp sức cho.

Tú-Cầu thở dài mà nói rằng : thưa cụ con cũng nghĩ thế. Tự quản ác-thiên phải-phách về sau, con bèn đọn đồ vật về ở ngụ với hai ông-bà phâu, đề đâu quan lớn thời nghỉ tình xưa sau tế-lễ hết sức ; ở được mươi ngày liền thấy ý bà phản đối khác, lấy lẽ nọ điều kia mà giam-buộc con-hầu đứa-ở, con sự mang điều bỏ thẹn với người đời lại phải lai vẻ chôn cũ, hơn luồn cúi người ta, tất tối đến chồng con.

Than ôi, đến đoạn nầy là có nguy-hiểm của con đi đón-đặp mà đến đấy, lúc từ-tạ hai ông bà phản, dọn đồ về trước đẩy-tớ ly-tán, tâm-tình khác xưa, không theo chỉ-sử của mình, tiền của mình-mất, đồ vật bao món, lấy làm khỏ-sở quá, có người thích thuộc ở Ngoệ-an viết thơ cho con bảo sang đó mà ở nẫu-nả đợi lu cho qua ngày tháng ; ngày hôm ấy con định mướn thuyền mang hết gia-tư xuống yên-tĩnh mà đi, nào hay bến cơm xong, thuyền mới xuôi dòng tưởi đánh giấc say-mê ngủ thiếp không biết, kịp đến khi tỉnh giấc dậy, tớ đây đâu hết tiền của đều không, một mình ngồi trong chiếc thuyền con, chung hai người khách lạ chung chèo thì chèo tạc với nhau lại buông lời trêu ghẹo lắm tiếng khó nghe, con định thêu nghĩ mãi một giờ lâu mơ-màng còn trông mình ở trong giấc mộng, bỗng nghe có mấy tiếng chuông chùa mà nhận ra là sự thật, bèi hàng xiết bao, nghẽn đầu trông lên trời thấy các ngôi sao nhấp-nhoáng sáng, quanh mình hiu-hắt gió thêm sóng sầu, ngẫi nhân phận chẳng sao thoát khỏi tay đứa gian-ác, sống nhục thác nhuc, bẽ nào cũng tỉnh cho xong một bề, mới gieo mình giữa dòng nước chảy, ngờ đâu số còn nặng nợ má-đào, người đâu muốn thác trời nào đã cho.

Bà sư nghe lọt mấy lời cũng mủi ông rơi lệ, ma vẫi ủy Tú Cầu rằng : người là sinh ở đời tránh sao cho khỏi sự bỉ-thái thăng-trầm, mà cũng do bởi nghiệp duyên kiếp trước, nên mới đến bỏ ngày nay ; bà nên sớm sau sám hối, qui-y cửa phật, rồi cũng được giải thoát tai-ương vậy.

(Còn nữa) Đạm-Phương, nữ-sĩ Hué

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 27 Mai 1923, giá bạc ở khe Nhà-nước định là 8 l. 10.

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 26 Mai 1923* : 3·/· 57,80. — 4·/· 1918 61,85. — 5·/· 1915-1916 75. — 5·/· 1920 89.05. — 6·/· 1920 91.

Lễ kỷ-niệm bác-sĩ Pasteur. — Lễ kỷ-niệm ngày sinh-nhật bách-chu-niên của bác sĩ Pasteur đáng lẽ mở tự ngày thàng chạp năm ngoái, nhưng có lệnh hoãn đến ngày hôm qua là 27 Mai, khắp thế giới đâu đâu cũng đều một dạ ghi ân một vị bác-sĩ đem thân ra mà làm bi-sinh cho khoa-học. Ở các tỉnh đâu đâu cũng đều treo cờ và tại tỉnh lị thì mở cuộc diễn-thuyết, có nơi do quan cai-trị giảng, cũng có nơi do các ông độc-học giảng. Ở thành-phố tỉ thì buổi lễ ấy mở tại nhà bát Tây có quan phó Toàn-quyền Robin, quan Thống-sứ Mongaillet, quan Học-chính tổng-trưởng Joubin tới nơi. Phường nhạc của đạo thuộc-địa thứ 9 cùng với linh tẻ cả hai quốc-ca của Pháp, của tọa đều đứng dậy chào. Các quan ngồi trên sân-khấu, trước tấm màn trắng đã căng sẵn ở đó để chốc nữa thì chiếu bóng. Trên sân-khấu là chỗ để các vị đại-biểu ngồi thì có quan phó Toàn-quyền, quan Thống-sứ, quan Học-chính tổng-trưởng, quan Nguyên soái Siere, quan phó Đốc-học Blanguernon, quan chánh kiểm-soát Tài-chính Nerès, quan Giám-đốc chính-trị Poulin, quan cai-trị Dongnet phó Toàn-quyền, các quan cai-trị Alberti. Manan phó Thống-sứ, quan đốc-học Mus, trường Cao-đẳng sư-phạm, quan docteur Coppin cùng các quan thủ hiến các sở, vân vân.

Quan phó Toàn-quyền đọc bài diễn văn khai hội kỷ-niệm Pasteur tiên-sinh xong rồi đến quan Học-chính tổng-trưởng đọc một bài rất dài về lịch-sử và sự-nghiệp của tiên-sinh. Hai bài đọc xong thì vừa 10 giờ rưỡi. Diễn-thuyết xong có các bà đầm và các cô đi-đàn các huy-chương có ảnh Pasteur cho cử tọa, nỗiều thì trong buổi hôm qua chẳng cần nhiều.

Đoạn rồi, chớp bóng những giấy ảnh thuộc về khoa học như giấy ảnh những vi-trùng ở trong máu người bị sốt rét ngã nước, những con bọ sinh ra muỗi, cách trừ muỗi, cách chữa rắn cắn, phép nuôi rắn để lấy nọc độc mà làm thuốc tiêm trừ độc cho người, vân vân, toàn là những giấy thuộc về khoa học mà rất bổ ích cho sự học của loài người. Vì thứ những giấy ảnh ấy mà cứ cho đem loăn chuyển đi khắp các trường học ở trong nước để chiếu cho học-sinh xem thì chẳng có cách gì động vệ-sinh nào công-hiệu bằng được.

Mãi đến 11 giờ rưỡi, mới giải tán, ai nấy ra về đều ngẫm nghĩ đến sự-nghiệp của nhà bác-sĩ Đại-pháp đã có công với thế-giản là dường bao.

Việc mộ linh ở Đông dương. — Đạo chỉ-dụ ngày 5 Avril 1923, thuộc về việc mộ linh bản-xứ tại Đông-dương thì nay tuyên-bố tại Đông-dương.

BẢN NHÀ VÀ ĐẤT

Một cái nhà ở đường Gambetta, số 79, đất rộng 1150 thước vuông, trong có nhà ở hiện cho thuê được 20 $ 00 một tháng. Bán cả nhà và đất giá 5 $ 35 một thước vuông.

Hỏi tại số 56 Đường Gia-long, Hanoi. 3693

Khuyến khích sự trồng cây. — Tờ công-trí của quan Thống-sứ Bắc-kỳ thông tư cho các quan cai-trị đầu tỉnh và quan chánh-đốc-học Sơ-đẳng Bắc-kỳ về việc trồng cây mà bản-báo đã nói trước thì nay lược dịch như sau nầy :

Vì cái số gỗ các nhà công-nghệ phải cần đến mỗi ngày một tăng lên mãi, mà các sản-vật ở rừng rú Bắc-kỳ thì lại hao hụt đi thì Chính-phủ Bắc-kỳ mà nhất là sở Kiểm-lâm phải có cái nhiệm-vụ tối yếu là tìm mọi cách mà giữ cho rừng rú được tốt tươi, đến chỗ cho nó tuần tự và gây lên những rừng mới để cho cây cối có thể sinh sôi mãi ra được.

Về điều đó thì hiện đã được vài nơi có điều kết-quả đáng mừng rỡ : những khu rừng cấm thì các viên chức sở Kiểm-lâm đã hết sức bởi bỏ, mỗi năm ở các tỉnh, nhà nước có giao cho các quan công-sứ những hạt giống cây để phát đi nhiều là cho các hội công-nghệ cần đến gỗ mà phải trồng cây nhiều.

Song những điều kết quả hay ấy phải làm thế nào cho mỗi ngày một nhiều mãi ra và nhân dân phải vui lòng mà vun trồng cho nhiều mới được. Như vậy thì cần phải có động viên.

Vì điều ấy, bản chức đã cho phát đi các làng những tờ biểu dụ kể sự ích lợi cho dân về việc thì bởi là thế nào và nên bọ nào giúp sức về các công cuộc mới nhóm lên ấy cho.

Cần nhất là nên dạy cho con trẻ biết qui chuộng cây cối và khuyến chúng cũng dự một phần vào việc bồi bổ cho cây cối sinh sôi nhiều ra.

Trong các trường học, thì có thể lập lấy một bọn trẻ con từ 10 tuổi trở lên mà có trí về việc trồng cây để ông thầy trông nom cho.

Làng nào có đất bỏ không cây cối quanh năm thì có thể lấy ra một khu cho học-trò trồng cây.

Làm một tòa nhà cho người Âu tại nhà thương Bà-giang.

Việc làm định là 18.323 p. 86

Chỉ có một mình M. Aviat đến thầu bỏ tăng 6·/·, vậy được tạm thầu.

Đồ đất làm nền cống và đổ đá việc làm định là 38.855 đồng.

M. Nguyễn-đình-Khải bỏ tăng 19·/·.

M. Fournier bỏ hạ 13 ·/·.

Vậy M. Fournier được tạm thầu.

Thi bằng Sơ-học tây. — Sáng hôm nay, tại trường Sinh-từ đã bắt đầu thi bằng Sơ-học tây (Certificat d'étude primaires au titre français). Có 86 nam học-sinh và 57 nữ học-sinh đến dự thi. Các đầu bài thi như sau nầy :

Tính đố

I. Un contribuable paye ses contributions en 3 fois, la 1re fois il en paye 1 3, la 2e fois 1/5 et il lui reste alors à payer 178 f. 50. Calculer le montant de ses importations et la valeur de chaque payement.

II. Un champ a la forme d'un trapeze dont les dimensions sont : grande base, 96 mètres ; petite base, 68 mètres ; hauteur, 72 mètres. Plante de pommes de terre, il a produit à l'hectare, 150 hectolitres. A 35 fr. le quintal métrique, quel est le prix total de la récolte, sachant que le double décilitre de pommes de terre pese 14 kgs

Luận Pháp-văn

Un jour de vacances, pendant la bonne saison, vous êtes allé vous promener avec vos parents. Dites ce que vous avez vu, entendu et ce que vous avez fait. Aimeriez-vous souvent faire des promenades semblables Pourquoi ?

Âm tả

Un orage en Alsace

Je me souviens d'un orage terrible qui nous surprit à travers bois en descendant du ballon d'Alsace. Quand nous quittâmes l'auberge d'en haut, les nuages étaient au-dessous de nous, quelques sapins les dépassaient du faîte : mais à mesure que nous descendions nous entrions positivement dans le vent, dans la pluie, dans la grêle. Bientôt nous fûmes pris, enlacés dans un réseau d'éclairs. Tout près de nous un sapin roule foudroyé, et, tandis que nous dégringolions un petit chemin, nous vîmes à travers un voile d'eau ruisselante, un groupe de petites filles abritées dans un creux de roches.

A. Daudet.

Câu hỏi

1. Quel est d'après le texte, le synonyme du mot faîte ? Quels sont les autres sens de ce mot ?

2. Expliquez les expressions suivantes : enlacées dans un réseau d'éclair : un voile d'eau ruisselante.

3. Analysez grammaticalement les mots du texte « qui nous surprit ».

Cuộc Đấu-xảo Mỹ-nghệ. — Hội Khai-trí-Tiến-đức đình cuộc Đấu-xảo Mỹ-nghệ của hội tổ-chức ra, hết dấu từ ngày 1er Novembre 1923.

Các đơn xin dự cuộc Đấu-xảo thì nhận từ nay cho đến 30 Septembre 1923 thì thôi.

Còn các đồ Đấu-xảo sẽ nhận tại nhà hội-quan ở phố hàng Trống từ ngày 20 đến ngày 25 Octobre 1923.

Ai có đơn dự cuộc Đấu-xảo hay muốn nói điều gì về việc ấy thì viết thư cho ông Trưởng ban Mỹ-nghệ là Monsieur HIEROLTZ, Directeur de l'Ecole des Arts appliqués à Hanoi.

Ngạch tòa sứ. — M. Đào-huy-Luyện thư-ký bong nhất ngạch tòa sứ nay đổi thăng ngạch quan chánh sở y-chính Khâm-sứ bỏ vào tòng sự tại Nhà thương bảo hộ.

Ngạch trợ-giáo. — Các viên trợ-giáo, tập-sự có tên sau nầy được thăng thực thụ hạng tám,

MM. Nguyễn-văn-Thúc Lê-hữu-Dong tòng sự tại Ninh-bình.

Ngạch thừa phái. — M. Vũ-tự-Can thừa-phái hạng năm tại phủ Yên-bình (Tuyên quang) được phép nghỉ 28 ngày. M. Lương-văn-Can thừa-phái hạng năm ở Tuyên-quang đổi tạm đi Yên-bình thay M. Vũ-tự-Can.

M. Bế-nhất-Thụy quản làng Nhượng-bạn châu Quảng-uyên (Cao-bằng) đỗ lại khoa sổ 2 năm 1918 tại Cao-bằng nay được bổ thừa-phái bạng năm thương-thụ hàm tăng cấp phẩm văn-giai và bổ đi châu Nguyên-bình và kiêm cả chức lục-sự tại tòa án đệ nhất cấp thay M. Lại-ngọc-Anh phải cách chức.

Cái giáo-dục ngày nay. — Một người con gái 12 tuổi là Trần-thị-Dang, nhà ở phố hàng Bạo, số 65, ăn cắp của bà là Mme Trần-thị-Toan một trăm đồng bạc rồi trốn mất, mà việc đã đăng báo hôm nọ rồi nay số mật-thám đã bắt được đề xét hỏi.

Tên bắt được là Nguyễn-văn-Long, 32 tuổi làm nghề cưa-lí nhà ở Cầu gỗ và Ng-thị-Than, 35 tuổi, bán hàng xách hàm ở phố Nam-trang ăn cắp giấy nói bằng đồng của sở Điện-báo thì nay đã bị bắt giam để xét.

Trâu lồng. — Trưa hôm nay hồi 12 giờ, ở cột đồng-hồ ngoài bờ sông có một con trâu được lồng nó chạy thật nhanh, nhưng may nó không húc phải ai cả. Không biết trâu của ai mà không giữ cẩn thận để cho nó chạy lồng như thế, nhỡ nó xéo phải người đi đường thì làm thế nào ?

Chữa đã ăn cắp. — Phạm-v Quế tức Quảng-thái 37 tuổi làm nghề thợ bạc nhà số 121 phố hàng Bạc và Lê-thị-Lan, 40 tuổi, làm nghề hàng xách nhà ở phố Thuốc bắc số 40, chứa hai đôi hoa tai vàng và 5 cái mâm đồng giá đáng 50 đồng là đồ ăn cắp của Mme Ng-thị-An ở phố hàng Thuốc-bắc số 60 thì nay đã phải giải vào tòa án để xét.

Cái nạn xe ô thành phố — Sở cảnh sát đã cho xét về việc một bà đầm bị ngã xe bị thương ở chân tại phố hàng Than hồi 9 giờ sáng thứ bảy vừa rồi và cái xe cũng bị hư hỏng.

Chiều hôm ấy hồi 4 giờ một tóa xe điện với một cái xe-ngựa đi ở đường Quan-thánh cũng đụng phải nhau, may không việc gì đến người, chỉ bại xe mà thôi.

Cũng hôm ấy hồi 7 giờ tối một cái xe tay của sở Điện-báo đi phát thư tới đường bờ sông bị một cái xe ngựa tải đồ của hiệu tại Arizani đụng phải. Không việc gì đến người, chỉ bại xe mà thôi.

VIỆC BẮC-KỲ

HẢI PHÒNG

Ngày kỷ-niệm Pasteur — Như thời bản-báo đã đăng, ngày kỷ-niệm Pasteur tiên-sinh ở thành phố ta rất long trọng. Các phố chính, các công sở và tư sở đều kéo cờ cả. Ngay từ 7 giờ sáng, các cô thiếu nữ đã tấp nập đem bán huy-chương ngày kỷ-niệm Pasteur tiên sinh để lấy tiền giúp các việc về khoa-học Pasteur. Xem ra số tiền bán huy-chương cũng được khá.

Lại nhân ngày kỷ-niệm này nhằm vào ngày đua ngựa, nên trông quang cảnh có về nhộn nhịp lắm. Sen cuộc đua ngựa, đoa nhiên người đều đổ số cả về nhà hát nghe diễn thuyết, Trong số thính giả phần nhiều là người qui-quốc cả. Hồng giờ thì quan Đốc-lý Krautheimer, quan phó Đốc-lý Paquin các ông Nghị viên thành-phố Gedelu, Girodolle, vân vân, đều đến đông đủ. Khi quan Docteur Forest lên diễn đàn thì ai nấy đều lắng tai nghe những nhời hăng hồn của ngài diễn về lịch sử và công nghiệp của Pasteur tiên-sinh có trót một giờ đồng hồ. Lúc quan Docteur Forest diễn xong thì quan Đốc-lý cũng đứng lên nói mấy lời cảm ơn và nhắc lại cái mục-đích ngày kỷ niệm.

Hai gia đình. — M. Thúy-sơn Vũ-Lynh vừa mới gửi cho bản báo những sự một bức thư nhờ đăng mấy lời cảm ơn bà con trong thành-phố đã có lòng chiếu cố đến buổi hát của ông tổ chức tối thứ ba 22 Mai trước tại rạp chớp bóng Gaumont phố Bầu cầu và lại nhờ đăng jck bản thống-kê chi thu về buổi hát đó nữa. Nhưng bản báo thấy bản thống-kê của ông dài quá nên không thể đăng lên báo được ; vậy xin tóm lược lại như sau nầy thông cũng đủ :

Tiền bán vé tổng cộng là. . . 301 p. 20
Thuê rạp chớp bóng Gaumont 40 . 00
Thuê phòng nhạc tâu. . . . . 12 . 00
Thuê con hải rạp Cộng-lạc. . 12 . 00
Phí tổn về việc trần thiết. . . 76 . 20
Đền đồi lọ độc-bình đánh vỡ 45 . 20
Trả khoản cho bọn tài-tử. . . 15 . 50
Những vé bán không thu được tiền và phải trả lại tiền mấy người. . . . . 14 . 00
Tạp vật. . . . . 30 . 50
Cộng là : 245 . 20

Vị chi buổi hát đó chỉ còn lại 56 p. thì hội diễn-kịch cũng chưa định bẩm nên quyên vào việc thiện nào cho xứng đáng.

Vé cấm đò — Cái vé cấm đò mà ngày 25 trước có người đem lại nộp ở sở Cẩm thì ngày hôm 26 đã tra lại giả có Định ở ngõ Quảng-lạc là người đánh rơi mất.

(Xem trang thứ 8 một tin nữa)

TRUNG BẮC LÂN VĂN

ĐỒNG-HỒ
BÁO THỨC
KIỂU PHÁP

Xe lấy dụng ô-tô. — Vào khoảng 9 giờ ngày 26, chiếc xe hiệu T V số 1462 do tên Ngô-văn-Ngọc kéo, khi xuống đốc cầu sông Bonnal, trúc là cầu Caron chẳng may đỗ chạm phải chiếc ô-tô số T 1232 của nhà Optorg

Sét đánh. — Chiều 25 Mai 1923, hồi 6 giờ có mưa to gió lớn ; trong khi đó thì có một tiếng sét rất đề. đánh phải một cây gạo ở đầu cầu, suợt một miếng đa cây, rơi xuống đất.

PHÒNG - THĂM - BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thọ để nghị đồng Bác-đầu hội-viên.
Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh

ĐỒNG-HỒ
BÁO THỨC
HIỆU PHÁP
Máy kỹ-mã thượng hạng
Mặt sơ kim có chất đạ quang
BẢO HÀNH 5 NĂM
Giá..... 5 $ 00
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
49, Phố Paul Bert. — HANOI

Rượu-bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tác-dụng-chỉ ban khen của QUẢNG-THƯỢNG

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ trước khi mua, kẻo không ai có thể tin được!

Rượu này đã kê-cứu theo thủy thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra cho nên người tản vũ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa hồng, tùy theo nhiều ít*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm la mắt thiên-hạ và đồ-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư
10 báo nếp.

KỲ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin cảo ngài mua báo khi có việc gì viết thư đòi hỏi bản-quán, thì nhớ biết chắc chỉ in ở tờ giấy rời đó, hoặc là gửi nhờ bản-quán cái giấy quán ấy, để cho người làm đề tiêu-biểu. Chớ có ngài thường hay kỷ tên vẫn tắt, hoặc thân quá, không cho độc-giả, khiến ra nhiều khi bản-quán không biết gì mà trả lời.

Savon Cadum
Để rửa mặt và tắm.

Savon thường làm bằng nhựa mỡ, hoặc các thứ không sạch, trong sạch công nhiều hơn các loại làm cho nước đã mất sự mình của nó.

Muốn biết savon tốt hay là xấu thì lấy chậu bỏi ra thử nó. Nếu nó chắc cứng làm chậu bỏi trong thì savon đó làm nhiều muối, chớ ai phải lấm dạy nước đó.

Savon Cadum bào chế một cách kỹ lưỡng và trong sạch; chẳng những là nó làm cho nước đã trở nên mình, mà lại làm cho lỗ chơn lông được khoẻ khoắn.

Trong mình ta đến có lỗ theo chơn lông, hơi mồ những lỗ ấy bị bụi-bậm bịch lại thì nó mọc ra u, nhân cuộc mình.

Rót ra nước Savon Cadum thấm vào chơn lông, rửa đi nhỏ nhẹp mọi làm cho cái da của ta được khoan khoắc và mình luôn luôn.

Dùng Savon Cadum thì làm sạch kem, gì người ta dùng nó không bị chốc mọc, mà lại lâu bằng hai các savon thường.

Giá mỗi cục Savon Cadum là hai quang.

Các ông chủ nhà, các ông thầu khoán và các ông buôn-bán!

Các ông nên xem cả các hạng sơn, chỉ có thứ này là tốt hơn cả, bền hơn cả; vì thứ sơn STANDARD này là thật sơn tây của những tay *chuyên-môn người Đại-pháp* chế ra.

Nên hỏi gửi ở *« Société Française des Couleurs et Peintures Métalliques* STANDARD», Julien & Fortin, số 8, đường Gia Long, Hanoi.

Kính nhất hợp thời

GỌNG VÀNG VÀNH ĐỒI MỒI
Cả cuộc mồi cái 3$50 và 2$50
Hộp bằng allumunium 0$70
BÁN TẠI
TONG-YUNE-TAI
Phố hàng Ngang, Hanoi

Hàng mới — Giá cực rẻ!

Bản-hiệu vừa nhận được nhiều thứ satin, faille, cachemire, kim-ngân-doanh, đa Mông-tu cùng nhiều thứ vóc nhiều thứ rất mà bán giá cực rẻ để chiều hàng. Vậy ngài nào muốn dùng thứ gì xin mời lại mua ngay kẻo hết hàng đẹp.

Các thứ laine may complets và pardessus, imperméable soie để may áo đi mưa, có nhiều mùi rất nhã, xin các ngài chiếu-cố cho.

Kính cáo
NAM-THỊNH, Tailleur
SOIERIES NOUVEAUTÉS
6, Rue des Cantonnais, Hanoi

華 PAO:VA 寶
28, Phố Hàng Bồ, Hanoi
電 八 廿 號 門 街 蒲 行 內 河 京 東

Chúng tôi kính-trình các quý khách biết rằng nay chúng tôi mới có sang : 1° Một hộp đồ ngà rất tốt như là quả cầu chơi răng, vồng, điếu lót thuốc lá, đèn, vân vân.

2° Một hộp nhiều kiểu đồ có ô thứ mặt, mặt đen, mặt trắng, mặt vàng, mặt mồi là cây, vân vân. Lại có cả nhữa kính gọng bằng vàng thợ, gọng bạc vàng, gọng đồi mồi, vân vân; quí khán đến họ mà đeo những nhữa kính này thì hợp pháp và tinh tấm lắm.

3° Một hộp đồng-hồ quả-quít đeo tay, đồng-hồ bỏ túi vàng, đồng-hồ báo thức, đồng hồ chèn-cẩm, vân vân.

4° Một hộp nhiều đồ đồng sứ, lọ sứ, bát sứ, bồ sứ đủ thảy-liều hay là bày sách cũng được và tế bình vân vân

5° Một hộp đồ mỹ-thuật ở Bắc kinh sang.

Kiểu thứ hàng mới sang kỳ năm số trên này chúng tôi xin hạ giá, mong xây quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn tấm tấm.

Kiểu các đồ sơ trang, chân bàn, ngọc ngà, vàng thì không kể, chắc các quí khách cũng phương cố rõ.

Cẩn-cáo
HIỆU PAO-VA
Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.

Ngày 23 Juin 1923 có một chiếc ô-tô-buýt số 1482 đỗ trên Ngô-văn-Ngọc kéo, khi xuống đốc cầu sông Bonnal, tức là cầu Caron chẳng may đã chạm phải chiếc ô-tô số T 1232 của nhà Optorg đang đi ở đường Bonctal. Chiếc xe ô tô bư hại mất cái đèn lồ to và chiếc xe tay gãy mất một bên tai xe, nhưng may cho cả hai bên không phải người nào bị thương cả. Hai bên chúng lấy căn cước lẫn của nhau rồi mỗi người đi mỗi ngả.

Ở cái cầu này vừa bé vừa rộng, xe có qua lại rất là nguy hiểm, cho nên nhà nước đã có sức đóng hai cái cột gỗ ở giữa hai đầu cầu để ngăn cấm các thứ xe có qua lại. Trước khi cầu này còn lấy thuế thì còn có người trông nom ngăn ngừa được, chứ như bây giờ cầu đi không mất tiền thì còn ai trông nom coi sóc nữa mà chẳng làm xe đổ người ngã. Thế nhất những làng chơi nông sang thăm chị em ở phố Đinh, thường nghênh ngang đi xe qua cầu đó bị lăn xuống sông lắm cả bộ cánh luôn.

Ngã xuống sông. - Tám giờ tối ngày 25 trước, con gái chú Ype Asiang bán áp-chắc tên là A-Meui, mới lên ba, chẳng may lăn xuống sông Xi-mo (tức sông Đào) chìm lỉm. Ngay lúc ấy cũng đã có người nhảy xuống cứu vớt thương thương hại cho con bé đã theo dòng nước trôi đi đâu nào mất. Về sau mãi tới 9 giờ đêm mới tìm thấy xác, thì theo lệ khám nghiệm xong, bèn trao giả cho khỏ chủ đem mai táng.

HÀ-ĐÔNG

Trường Thanh trí phát phần thưởng. — Trường Sơ-đẳng tại huyện-lị huyện Thanh-trì đã định đến 2 giờ chiều ngày 10 Juin tức là ngày 26 tháng 4 ta này thì làm lễ phát phần thưởng. Các thân hào cùng các nhà nhiệt-tâm về việc giáo-dục trong hàng huyện đã lục-tục gởi các thứ sách vở về quan huyện Thanh-trì để giúp cuộc phát phần thưởng ấy. Hôm ấy có quan huyện Thanh-trì ra làm chủ-tọa thì lễ phát phần thưởng này chắc được vui vẻ và long trọng.

Tê-thấp

Bệnh sốt dịch. — Ở miền chân Văn-chấn, mới rồi có phát ra một bệnh sốt dịch — Bệnh này ai đã mắc phải, chỉ sốt li bì trong 2, 3 hôm, mệt lả rồi chết. Từ khi nhóm có bệnh sốt dịch sinh ra ở miền này đã nhiều người mắc phải và bị chết.

Dân sự nước ao rằng nhà thương sẽ phái quan thầy thuốc về miền ấy để chữa cho thứ các bệnh ghê gớm này đi để khỏi lây hại đến kẻ khác. Thật đáng mong thay.

K. L. lại cáo

NAM-ĐỊNH

Con lợn tám chân. — Hôm 25 Mai 1923 người ta có mang ra chợ Viềng chợ lồng Đệ-nhất, huyện Mỹ-lộc, một con lợn mới sinh : trên đầu nó có ba tai hai tai hai bên và một tai mọc ở giữa gáy. Nó có hai mình trông như hai con lợn ôm chặt lấy nhau : bốn chân ở trên và bốn chân ở dưới thành ra con lợn tám chân, đuôi nó có hai cái và lỗ hậu môn một đôi. Trông rất ngộ. Nghe nói khi con lợn ấy mới sinh thì hãy còn sống, song nhà chủ vì sự vọng tin, tưởng ma quái đều thai nên vội vàng đem giết chết ngay.

Thư lại cáo

PHỐ-LÝ

Lễ kỷ-niệm Pasteur tiên-sinh. — Ngày 27 Mai 1923 ở các công-sở đều có treo cờ, để làm lễ kỷ-niệm Pasteur tiên-sinh, ở trước của trường Pháp-Việt có cắm la-liệt có ba-sắc và có ngũ-phương, hồi 9 giờ sáng, có quan Phó-công-sứ Demée ra diễn-thuyết về Pasteur tiên sinh, người đến nghe giảng có quyền tiền giúp vào sự lập nhà thí-nghiệm Pasteur nhiều lắm. Bến nghe giảng có quan Chánh-công-sứ Forsans, quan Tuần Lê-Nhiệp quan Án Trần-tán-Bình, các ông tổng sự trong ngạch học-chính, các ông tổng-sự tại các công-sở, quan phủ huyện, các ông nghị, hội-viên, cùng các thân hào trong hàng tỉnh. Long trọng thay!

Làng chơi đã trở về già! — Nghe đâu có một tay có bạc lỏi, đã từng nhẵn mặt ở Nam-thành, cái ngón bạc lận có-gian, ai cũng đã từng tên rõ mặt. Nay chẳng ở Nam-định kiếm ăn cũng khó, nên lại bỏ-xới lên đến tỉnh nhà, đất mấy cặn công-tử cóc vàng, cho là những con bò sữa tốt! hiện nay ở thành-phố ta đêm nào cũng có tiếng chó cắn như xéc 6c, lại có cái ô-tô chở những con bạc chạy càng đường khắp phố, chẳng hay cái ô-tô ấy là cái ô-tô nào?

CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thọ đệ nhứt đẳng Bác-sĩ hội-viên. Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập) Huế.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu bệnh giang mai
Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ
— chiều là — đến 17 —
KHÁM BỆNH : Giá 2 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM-CHỨNG : GIÁ 1 $ 50
Phòng chẩn bệnh tại HƯƠNG GIA-LONG, 32, giáp nối số 236
2013

興同梁

Kính trình đã các quí khách biết cho rằng: bản-hiệu chúng tôi vừa chuyển cửa về nghề kim-hoàn này, đã ngoài hai mươi năm nay, nghề làm xấu ngày càng tinh xảo thêm ra, lại chịu cải-cách các kiểu vàng, nhẫn, hoa-tai, khuy-áo, dây đeo cổ, quả-tim, vân vân, trông rất là thanh nhã, theo hợp thời thế, các qui khách tiện dùng, nhân dịp sắp ngày tết Cả đến nơi, bản-hiệu mới mượn được mấy tay thợ rất khéo ở Hongkong sang và mới có sang các thứ mặt kim-cương, nhẫn chân, ngọc-thạch, ngọc lục, kim sa, kỳ-phách, san-hô, mã-não, và một ngũ các vân nữa, đủ cả các thứ, và mới có sang nhiều kiểu vàng, kiểu nhẫn mới cũng rất, trông rất là ngoạn mục

Xin mời các qui-khách quá bộ lại xem, đã mua hay không, bản-hiệu lấy làm cảm có người đã thừa tiếp các qui-khách, rất là trọng-thể.

LƯƠNG-THƯỢNG-HƯNG
Bijoutier
61, *Rue de la Soie*, 61,
(Tonkin) HANOI
2084

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui khách xem báo thấy rẻ đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi sở mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ mà lầm ra hàng đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ.

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
ED. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

祥和裕
YU-WO-TSEONG
Grand magasin de soieries Chinoises et Annamites
VENTE EN GROS
48, Rue des Cantonnais, 48
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu bán các thứ hàng Tàu và hàng Ta; hàng bán buôn không sai. Có nhận gửi kiểu mẫu đi các nơi.

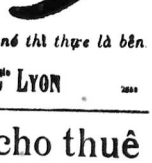
Trong Tết ca xưởng sinh Trung-hoa làm ra, cho nên qui khách mua được giá rất rẻ hơn các hiệu khác, vì các hiệu đó con phải buôn lại của bản-hiệu; nếu qui khách mua của bản-hiệu, thật là mua tại gốc, bán tại ngọn. Vậy xin anh em chiếu-cố, mười bề hài lòng tốt, giá rẻ

*MUỐN MUA : Các thứ hàng thật tốt thật trắng xin cứ xem giấy mẫu lại, * bán hiệu nào giá giá rẻ cho*
Xem cho kỹ *Cẩn cáo*
2016 YU-WO-TSEONG

CÓ THẤY CON DAO NÀY

KHẮC VÀO LƯỠI DAO

thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền.

PACHOD Frères & Cie LYON

Xe nhà và xe cho thuê
POUSSE-POUSSE SAIGONNAIS
Société F^ne de Transports — Hanoi
7, Boulevard Bobillot, 7.
Téléphone N° 33

ATOPHAN-CRUET

Do Võ Phi Hùng Sưu Tầm Và Chia Sẻ Trên Mạng Chiều Hồng Chủ Đề: Tạp Chí Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET
Lá một vị tinh hảo không có pha chế nhiều môn
Mỗi hoàn 0,50 cr. (uống từ 3 đến 8 hoàn trong 24 giờ)
TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẮT LÉO VÀ GÂN CỐT
THUỐC THẬT Ở PHÁP QUỐC LẮM
Trữ tại: G. Rue du Pas-de-la-Mule. PARIS
Cũng có bán tại: Henri EL CHASSAGNE, Pharm.-Régisseur, L. BOURGOGNON, Pharm., và các hiệu bào chế khác.

KIẾN-KHANG
73, Rue de Hà-trung, Hanoi

Về mẫu nhà,
mẫu cầu công và mau mấy,
truyền thần.

Chúng tôi rất hân hạnh nhận mẫu và coi như để cho triển các quí khách đồng nhơ đi vắng xa mà muốn làm nhà ở Hanoi khoan cho xin, hay là không tiện coi lấy. Gửi kèo và giấy mua là theo tối Tây thường tan.
Quí khách ở xa cần dùng về kiểu xin gửi thư cho chúng tôi, chúng tôi sin gửi tới ngay và xin về được như ý.
Ai có nhà hay là đất muốn bán hay là ai muốn mua nhà hay mua đất xin mời tới nhà chúng tôi mà nói chuyện.
Kính cáo

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất qui để trị các chứng bệnh như : kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con mới từ lọt lưỡi sẻ được mau lớn ! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán 2$25 một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

PILULES PINK POUR LES PERSONNES PÂLES

Câu gầy lắm, các chất bổ thân-thể cậu không hấp-thụ được mấy

Biết bao lần ta nghe thấy các ông lang bảo những người thanh-niên ví dương độ lớn lên, mà thân-thể phải luy-nhược.

Mà nhiều người thanh-niên vào cảnh-ngộ ấy ăn lại khỏe lắm, nhưng vì ăn vào trong mình lại không bổ cho cơ-thể. Những người ấy ma cứ gầy mãi không béo lên được, chỉ bởi cơ-thể không hấp thụ được chất bổ trong vị ăn.

Những người ấy trước nhất là cần phải làm cho trong mình đủ huyết tốt thì các cơ thể mới lại mạnh mẽ lên được. Muốn như vậy, nên dùng thuốc Pilules Pink rất là hiệu-nghiệm, chẳng bao lâu mà những người đương tuổi lớn lên mà cơ-thể phải mệt nhọc ấy, sẽ thấy biến đổi khác hẳn đi vậy.

Xem M. René PUCHEU ở Barinque (tổng Molrades, quận Basses Pyrénées) dùng thuốc ấy hiệu nghiệm thế nào thì rõ. Người ấy có viết cho nhà chế ra thuốc Pilules Pink bức thư sau này :

« Tôi phải bệnh xấu chàm huyết một năm giới nay. Tôi nhẹ mất 10 kilos. Hơi cố gắng một chút là thấy mệt nhọc khó chịu. Tôi ben nhờ chỗ thân thích mua giùm thuốc Pilules Pink, uống thuốc được độ một tuần lễ, thì trong mình đã thấy khác. Nay tôi đã khỏe hẳn. Tôi cân lại được như cũ, lại làm việc được như thường. Tôi dùng thuốc Pilules Pink chẳng được bao lâu, mà hồi phục được sức khỏe như thế, thì thuốc ấy thực là tốt lắm vậy. »

Thuốc Pilules Pink lâu nay trị bệnh xấu chàm huyết, cùng các chứng đo dẩy mà ra như đau dạ dày, nhức đầu, không ngủ được, thật là hiệu-nghiệm.

Thuốc Pilules Pink có bán tại tất cả các hàng bào-chế, và có gởi bán tại nhà Bào-chế trung-ương Đông-Pháp của M. Ed. CHASSAGNE.

PILULES PINK POUR LES PERSONNES PÂLES

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu nai)

Phần nhiều người chết vì bệnh thường-tân và bệnh hư hao, thực hai bệnh ấy đáng ghê tởm sợ, vì nó làm cho tạo mồn nhỏ giống da chồng ta : ấy là bệnh hao mòn vậy. Bệnh ấy người ta thường không để phòng mấy, khi mới phải cũng không lấy gì làm nặng, sau các dần nó làm cho yếu các phủ-tạng và làm cho giảm bớt cả chân huyết đi nữa. Nếu khi có bệnh thời khí nhe nhẹ ra thì người khỏe sẽ có thể chống lại được, chứ người đã bị bệnh hao mòn này chắc là mắc phải.

Vậy thì nên dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai). Dùng thuốc này thì da mặt xanh, sức lực lại khỏe mạnh, công việc lại muốn làm ăn như thường, ăn uống để tiêu, chóng mạnh lắm.

Chỉ dùng vài lọ *Dragées Rabuteau*, thì chẳng còn sợ gì bệnh hao mòn nữa.

Ở các hàng bào chế to đều có bán cả.

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

TRẢ TIỀN BẰNG TEM (timbres)

Trình các ngài dượt-bão rằng : phàm những số tiền quá hai hào (0$20) trở lên, thì xin gửi bằng măng-đa (mandats-postes), chứ dùng gửi bằng timbres.

Những số tiền trong bức thư mà trả bằng timbres xin gửi bằng tem gian thư (timbres-postes) ta thu 0f.10 (0$04) trở xuống ; chớ dùng gửi bằng timbres-quittances, timbres-proportionnels hay là timbres de dimension.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Hiệu Gò-đa cũ ở phố Tràng-tiền, Hanoi

Từ mồng một đến mồng mười tháng sáu tây

BÁN CHIẾU KHÁCH CÁC THỨ HÀNG SAU NÀY :

Nước hoa — Đồ dùng rửa mặt — Áo lót mình
Mũ — Cà-vạt — Các thứ đồ hàng gia — Các thứ kính
Đồ thể thao — Các đồ dùng trong nhà
Đồ điện dùng mùa hạ — Đồ sắt

GIÁ THỰC PHẨM

Mới có : Pho mát — Sức xích mạng tốt — Mứt xoài — thư mứt
Bơ hiệu Masclet đựng hộp lọ
Xin xem giấy khai hàng mà cho hay hàng

LÒ RƯỢU HOMMEL

Vô danh công-ty, vốn có 1.000.000 quan tiền tây
Tổng-cục số 110, PHỐ HÀNG TRỐNG HANOI

Rượu bia thượng hạng
theo cách vệ-sinh

Có thường ngâm nước đá sẵn
Đóng chai lớn
Đóng chai nhỏ

RƯỢU BIA HOMMEL

ĐẠI-BIỂU :
Ở tỉnh Haiphong là ông
Denis Frères
Ở tỉnh Yunnan là ông
Hook-Guine-Seng

Hạng rất ngon và giá hạ hơn cả.
Ai muốn đặt hàng thì cứ gửi thơ đến Lò rượu Hommel, Vô-danh công-ty ở Hanoi, phố hàng Trống, số 110.

CHANSON & THIBAULT

58, RUE PAUL BERT, HANOI

Bản-hiệu có bán các thứ máy hát mới về rất rẻ, rất tốt và rất đẹp, và lại có cho thuê cả máy hát và các thứ đĩa, tiếng Bắc, tiếng Huế, tiếng Saigon, tiếng Tàu, tiếng Tây.

Bản-hiệu có bán cả các thứ điếu rất đẹp, rất tốt và hợp cách vệ-sinh.

Nay kính cáo.

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài dượt báo biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các liệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho hỏi lấy tờ giấy có tiền gửi theo thư hẳn hoặc mồng một tháng tây trở đi cho gọn

Độ rày lại sắp đến mùa nóng nực và sắp sinh ra những bệnh ngoài da bệnh ngứa, bệnh ở máu và bệnh đau xương và bệnh đau mạch máu

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng để dùng cho người xứ này ngày nay thực là một thứ thuốc độc nhất vô song, để trị các bệnh ấy.

Cũng lại một thứ thuốc thần hiệu để trị bệnh giang mai kinh niên hoặc mới mắc.

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Gò-đa trông sang, Hanoi

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này sắp tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối đàn-từ, nay xin dịch thành văn-xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

... Ngày nay *Bản-vương* và *Triệu-vương* đã về đây, thần-đồng thiết-tướng không cần phải lập sĩ làm giám-quốc nữa. Và *Đỗ man an-quốc* là một kẻ chỉ bỏ tay, chịu khôm-lưng ở dưới quyền sư-tử cái, còn có làm nên được việc gì, xin thái-hậu cứ giáng chỉ mà biếm-truất ngay đi và sai người đem quân đến bắt bỏ vào ngục-thất.

Thái-hậu nghe nói, gọi *Nguyễn-long-quang* thượng-công đến mà bảo rằng :

— Các quan triều-thần tâu xin như vậy thì tiên-sinh nghĩ thế nào ?

Nguyễn-long-quang thượng-công lạy dập đầu mà tâu rằng :

— Muôn tâu thái-hậu ! Các quan triều thần nói rất phải ! như thế mới thật là biết thuận theo ý trời. Xin thái-hậu không còn hồ-nghi gì, nên mau mau sai hai quốc-cữu đem quân đi bắt *Đỗ-man an-quốc*.

Thái-hậu mừng lắm, liền giáng chỉ triệu *Bản-vương* và *Triệu-vương* vào thành. Lại nhất diện sai *Triệu phượng* và *Triệu-lân* đem quân đi bắt giaquyền *Đỗ man an-quốc*.

Bấy giờ cửa thành mở rộng cho đại-đội quân mã của *Bản-vương* và *Triệu vương* kéo vào thì mà *Đỗ-man an-quốc* chẳng biết một tý gì cả, chỉ suốt ngày bị bà vợ giam-cầm, đánh chịu ngồi bó gối ở trong xó buồng.

Đỗ-man an quốc dẫu không bị gông cùm, nhưng cũng chẳng khác chi một đứa tội tử, ngày ăn 3 bữa cơm no, rồi lại nằm co ngủ kỹ.

Đỗ-man an-quốc phân-nàn một mình rằng :

— Trời ơi ! làm thân đàn-ông mà lấy phải người vợ độc-ác, cũng khổ một đời !

Một hôm, bỗng nghe ở phía ngoài phòng có tiếng người náo động, lại có tiếng kêu khóc rầm-rĩ, *Đỗ-man an-quốc* trong lòng ngại hoặc, lắm-bắm mà nói một mình rằng :

— Quái lạ ! Vợ ta lại bành-hung mà đánh đập người nhà đấy-ư ? đó thôi, hay là ta thử gọi hỏi xem cái gì thế.

Đỗ-man an-quốc mấy lần toan cất cửa ra hỏi, nhưng không thể được, đành cứ nghển cổ ngồi chờ. Bỗng nghe tiếng người nhao nhao ở phía ngoài cửa, có một người quát to lên mà hỏi rằng :

— *Đỗ-man an-quốc* bây giờ ở đâu ? phải nói cho thật !

Lại nghe tiếng một người đàn-bà đáp rằng :

— Hiện ở trong phòng này !

Đỗ-man an-quốc nghe tiếng người đàn-bà quả nhiên là tiếng vợ mình, mới giật mình kinh hoảng, phá cửa mà bước ra. Khi cửa vừa ngỏ thì trông thấy một vị tướng-quân tướng mạo khôi ngô, mặt trắng râu dài, hai tay cầm hai cái bùa.

Lại thấy người vợ là *Nguyện-thị* đầu tóc rũ rượi, tay chân bị xiềng, vừa khóc vừa kêu oan. *Đỗ-man an-quốc* chẳng còn hồn vía nào, mà cũng không hiểu là quân mã ở đâu kéo đến.

Vị tướng-quân ấy hỏi *Nguyện-thị* rằng :

— Có phải chồng mày đó không ?

Nguyện-thị khóc mà đáp rằng :

— Chính phải ! Cha con hắn lập mưu phản-nghịch, để bây giờ đi-lụy đến tôi.

Vị tướng-quân ấy truyền cho quân sĩ bắt trói *Đỗ-man an-quốc*. *Đỗ-man an-quốc* lúc đầu còn ngạc nhiên không hiểu sự thể làm sao, đến khi nghe lời người vợ nói, mới biết là mình trúng kế.

Đỗ man an-quốc hầm hầm nổi giận, lẫn-xả vào mà đánh các quânsĩ. Máy sáo quân sĩ cũng toán-thị là những tay tinh-khoẻ, cho nên *Đỗman an-quốc* mới không chạy thoát.

Vệ-đăng-bưu (cầm hai ngọn bùa tiến vào, *Đỗ-man an-quốc* vốn có sức khỏe, liền cầm cái rồi cửa xua đỡ mà hai ngọn bùa không vào được đến mình.

Mặt ngoài lại có quân-mã kéo đến, cũng xúm vào đánh, *Đỗ-man anquốc* cướp được mới ngọn giáo, rồi thấy gia-binh của mình cũng cố sức đánh, vậy nên càng thêm hăng hái bội phần.

Vệ-đăng-bưu thấy vậy lo sợ, vội-vàng sai người phi báo với hai quốccữu để man mau đem quân cứu-viện. Lại truyền cho quân-sĩ hãy giải vợ *Đỗ man an quốc* về trước.

Bỗng thấy tướng tiên-phong là *Trương-vinh* đem quân đến trợ chiến *Trương vinh* nói với *Vệ-đăngbưu* rằng :

— Xin quan nguyên-soái chớ sợ. Hôm nay tiền-tướng này xin bắt cho được đứa gian-tặc kia.

Nói xong, cầm kích xông vào đánh. Gia-binh nhà *Đỗ-man an-quốc* bị mũi kích đâm phải, ai nấy đều ngã lăn ra, máu chảy đầm-đìa.

Vệ-đăng-bưu mừng lắm, liền gọi *Trương-vinh* mà bảo rằng :

— *Trương* tướng-quân ơi ! tướng quân mau mau bắt lấy *Đỗ-man anquốc* !

Trương-vinh vâng mệnh dảo bước tiến vào, xảy cầm ngọn kích đâm thẳng vào giữa bụng *Đỗ-nam an-quốc*. *Đỗman an-quốc* cũng giơ ngọn kích lên đỡ, nhưng đỡ không kịp, thành ra trúng phải quả đâm, ngã lăn xuống đấy mà chết ngay, tựa-hồ như quả núi *Thái-sơn* sụt xuống vậy.

Vệ-đăng-bưu khen-ngợi mà rằng :

— Cái đũng-lực của tướng-quân, thật đáng kính-phục ! Nếu không gặp có tướng-quân đến thì tôi khó lòng mà bắt được đứa gian-tặc kia.

Nói xong, liền sai quân-sĩ cắt lấy thủ-cấp *Đỗ-nam an-quốc*, lại tịchbiên hết các đồ châu-báu trong nhà, *Đỗ-man kưng-phục* xua nay đều có ăn hối-lộ của các quan văn võ triềuthần, nhưng vì cấp-dưỡng quân sĩ cũng nhiều, vậy nên trong nhà chưa lấy gì làm trữ phú cho lắm.

Vệ-đăng-bưu và *Trương-vinh* trở về phúc mệnh, phò-mã *Triệu-cân* mừng-rỡ xiết bao, tức-khắc sai người treo bảng an-dân. *Triệu-phượng* và *Triệu-lân* vào yết-kiến phò-mã *Triệucân* Ba anh em gặp nhau, sự vui-vẻ kể sao cho xiết !

Phò-mã *Triệu cân* nói :

— Hai em hãy rất cẩm-bình về yên nghỉ còn quân hai phủ toán-thị là những quân trung-dũng thì ta nên sai đi tuần tiễu trong thành. Bây giờ anh phải vào triều kiến thái-hậu.

Triệu-lân nắm lấy áo phò mã *Triệucân* mà bảo rằng :

— Thân-huynh ơi ! thân huynh hãy thư-thả, để em thưa hết một lời Việc này trước kia em chưa dám thông báo cùng thân-huynh là vì còn phải giữ kín, sợ người ngoài biết chuyện.

Nói xong, liền thuật chuyện dẫn đoàn việc *Đăng-Ngọc* sinh ba hoàng-tử và mách để lập kế đem ra cho phò-mã *Triệu-cân* nghe. Phò-mã *Triệu cân* nghe nói, mừng-rỡ bội phần, liền cầm lấy tay *Triệu-lân* mà bảo rằng :

— Tam-đệ ơi ! tam-đệ thật có cái công « Bộ-thiên cứu nhật » ! Công này chẳng những tận trung với nước, mà lại chuộc được cả tội lỗi cho mẹ cha, anh đây không biết lấy gì mà tạ ơn em, chỉ xin cứu đầu sụp lạy.

(Còn nữa),

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

NĂM THỨ MƯỜI MỘT. — SỐ THỨ 1666 MỖI SỐ 0$02 NGÀY THỨ BA 29 MAI 1923

Trung Bắc Tân Văn